PARLAMENT EUROPEJSKI

2004 *2009*

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

Komisja Gospodarcza i Monetarna

Przesłuchanie jawne

PRZECHWYTYWANIE PRZEZ SŁUŻBY SPECJALNE USA DANYCH O PRZEKAZACH BANKOWYCH Z SYSTEMU SWIFT[1]

Środa 4 października 2006 r., w godz. 9.00 – 12.30

Parlament Europejski,
Budynek Altiero Spinelli, Sala 3E2
Rue Wiertz 60, Bruksela

09:00-09:10 - **Uwagi wstępne** przewodniczących dwóch komisji ECON i LIBE – Pervenche Berès i Jeana-Marie Cavady.

09:10-09:25 - **SWIFT**
Blanche Couteaux (radca prawny) i
Francis Vanbever (główny księgowy)

09:25-09:40 - **Europejski Bank Centralny**
Jean-Claude Trichet (Prezes)

09:40-09:55 - **Narodowy Bank Belgii**
Peter Praet (Prezes NBB)

[1] W oparciu o rezolucję Parlamentu Europejskiego w sprawie przechwytywania danych o przekazach bankowych z systemu SWIFT przez służby specjalne USA, przyjętej w dniu 6 lipca 2006 r.

Joseph De Wolf (Dyrektor Departamentu Prawnego) oraz
Johan Pissens (Dyrektor Departamentu Nadzoru)

09:55-10:45 - **Tura pytań i odpowiedzi**

10:45-10:55 - **Grupa robocza, art. 29**
Peter Schaar (przewodniczący grupy roboczej)

10:55-11:05 - **Komisja Europejska**
Alain Brun (Kierownik Działu Ochrony Danych, Komisja Europejska)

11:05-11:15 - **Europejski Inspektor Ochrony Danych**
Peter Hustinx

11:15-11:25 - **Senat Belgii**
Anne-Marie Lizin (przewodnicząca)

11:25-12:25 - **Tura pytań i odpowiedzi**

12:25-12:30 - Uwagi końcowe przewodniczących

12:30-13:00 - Konferencja prasowa

OPIS

W czerwcu 2006 r. europejskie i amerykańskie media ujawniły istnienie programu śledzenia finansowania terroryzmu, przygotowanego przez administrację USA, który zezwala władzom USA na dostęp do niektórych danych finansowych przechowywanych w systemie SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunications).

Dane w systemie SWIFT, w których władze USA – działając w imię walki z terroryzmem – mogą odnaleźć określone informacje, potencjalnie dotyczą setek tysięcy obywateli UE. Stwierdzono, że niektóre banki centralne wiedziały o programie i były informowane przez SWIFT.

W lipcu 2006 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję, w której w szczególności domaga się, by Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych wraz z Komisją Gospodarczą i Monetarną przeprowadziły wspólne przesłuchanie z udziałem podmiotów prywatnych i publicznych zaangażowanych w tę sprawę w celu stwierdzenia, jakimi informacjami na ten temat mogły dysponować.

OGÓLNE CELE PRZESŁUCHANIA TO:

1. ***określenie prawnych ram pobierania danych ze SWIFT odpowiednio zgodnie z prawem USA, prawem WE i Unii oraz ustawodawstwem krajowym;***

2. ***stwierdzenie, jakimi informacjami mogły dysponować strony w celu:***
   - ***wstępnego określenia, czy przestrzegane były regulacje w zakresie ochrony danych***
   - ***wstępnego określenia, czy mogły istnieć jakieś luki w uregulowaniach z zakresu ochrony danych***

* * *

1. Ramy prawne

Patrz wyżej: punkt 1.

2. Stwierdzenie, jakimi informacjami mogły dysponować strony

SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) jest zrzeszeniem o ograniczonej odpowiedzialności z siedzibą w Belgii, które w ponad 200 krajach świadczy usługi bezpiecznego transferu danych dla ponad 7500 instytucji finansowych (banki, maklerzy, doradcy inwestycyjni, infrastruktura rynkowa). SWIFT jest własnością swoich członków i podlega ich kontroli .

Ponieważ SWIFT nie jest ani bankiem, ani systemem płatniczym czy rozliczeniowym, jako taki nie podlega bankom centralnym czy nadzorowi bankowemu. Jednak duża i wciąż rosnąca liczba systemów płatniczych stała się zależna od SWIFT, który uzyskał w ten sposób charakter systemowy. Dlatego też bank centralny grupy dziesięciu państw (G10) ustanowił wspólny system nadzoru nad SWIFT, w którym Narodowy Bank Belgii pełni rolę wiodącego organu nadzorującego (SWIFT ma siedzibę w Belgii).

CEL PRZESŁUCHANIA

- ***zapytanie o wniosek władz amerykańskich (zakres, data, bieg spraw), rozpatrywanie wniosku przez SWIFT, dokładne ramy przekazywania danych***
- ***zapoznanie się z oceną SWIFT dotyczącą tego wniosku z punktu widzenia zgodno ści***
- ***zapytanie o europejskie i pozaeuropejskie władze, które były informowane przez SWIFT o programie oraz o ich reakcję na tę informację***
- ***zapoznanie się z oceną NBB w zakresie ryzyka, jakie niesie ze sobą znajomość przekazywanych danych***

Narodowy Bank Belgii (NBB):
Ponieważ SWIFT ma siedzibę w Belgii, NBB jest jego głównym organem nadzorującym. **Żaden z banków centralnych G10 nie dysponuje obecnie bezpośrednimi instrumentami ustawowymi, które pozwoliłyby formalnie wymuszać pewne decyzje na SWIFT.** Jednak organy nadzorujące dysponują środkami wywierania wpływu („naciski nieformalne”), tak aby zagwarantować, że SWIFT uwzględni ich zalecenia, informując między innymi użytkowników SWIFT i ich organy kontrolujące o problemach nadzorczych związanych ze SWIFT. Cele nadzoru nad SWIFT koncentrują się na bezpieczeństwie, niezawodności operacyjnej, ciągłości prowadzenia transakcji i elastyczności infrastruktury SWIFT.

Nadzór nad SWIFT opiera się na ustaleniach protokolarnych między SWIFT a NBB:
NBB podpisał też dwustronny protokół ustaleń z każdym z pozostałych banków centralnych uczestniczących w nadzorze nad SWIFT.
NBB w trybie ciągłym monitoruje działania SWIFT. Na podstawie analizy dokumentów dostarczonych przez SWIFT oraz rozmów z zarządem określa on w tym zakresie odpowiednie problemy. NBB działa w charakterze głównej instytucji dla banków centralnych G10 w obszarze wspólnego nadzoru SWIFT. NBB przewodniczy wysokiej grupie politycznej i technicznej, co ułatwia wspólny nadzór, a także Grupie Łącznego Nadzoru SWIFT, składaj ącej się z banków centralnych G10 oraz EBC, a także Grupie Wykonawczej, obejmującej NBB, EBC, Bank Japonii, Bank Anglii i Amerykański Zarząd Rezerwy Federalnej.

CEL PRZESŁUCHANIA:

- ***zapytanie o informacje, jakie NBB otrzymał od SWIFT***
- ***zapoznanie się z oceną NBB wniosku skierowanego do SWIFT z punktu widzenia zgodności oraz z reakcją NBB***
- ***zapytanie o europejskie i pozaeuropejskie władze, które były informowane przez NBB o programie oraz o ich reakcję na tę informację***
- ***zapoznanie się z oceną NBB w zakresie ryzyka, jakie niesie ze sobą znajomość przekazywanych danych***

EBC:
Ustawowym celem Europejskiego Systemu Banków Centralnych jest zapewnianie płynnego działania systemu płatniczego. Dlatego też EBC, wraz z bankami centralnymi G10, uczestniczy we wspólnym nadzorze nad SWIFT, przede wszystkim jako członek Grupy Łącznego Nadzoru SWIFT oraz Grupy Wykonawczej.

CEL PRZESŁUCHANIA:

- ***zapytanie o informacje, jakie EBC otrzymał od SWIFT***
- ***zapoznanie się z oceną EBC wniosku skierowanego do SWIFT z punktu widzenia zgodności oraz z reakcją EBC***
- ***zapytanie o europejskie i pozaeuropejskie władze, które były informowane przez EBC o programie oraz o ich reakcję na tę informację***
- ***zapoznanie się z oceną EBC w zakresie ryzyka, jakie niesie ze sobą znajomość przekazywanych danych***

Prezydencja Rady:
Przemawiając na lipcowej sesji plenarnej, Paula LEHTOMÄKI**,** minister spraw zagranicznych Finlandii, która przewodniczy obecnie Radzie, stwierdziła, że na tym etapie Rada nie jest w stanie potwierdzić relacji w mediach dotyczących wymiany informacji między SWIFT i w ładzami amerykańskimi, przypomniała również posłom do Parlamentu Europejskiego, że to do władz krajowych należy ustalenie, co się właściwie stało. Pani minister dodała jednak, że UE podejmie odpowiednie działania, „jeśli okaże się, że miały miejsce wydarzenia wymagające uregulowań prawnych na szczeblu europejskim".

CEL PRZESŁUCHANIA:

- ***dogłębne wyjaśnienie, do jakiego stopnia państwa członkowskie wiedziały o istnieniu tajnego porozumienia pomiędzy SWIFT a rządem amerykańskim***
- ***przeanalizowanie decyzji ramowej w sprawie ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych (COM 2005/0475), aby zagwarantować, że na terytorium Unii obywatele europejscy będą korzystać z jednolitej i stojącej na wysokim poziomie ochrony danych***
- ***zbadanie, jakie środki należy przedsięwziąć, by uniknąć w przyszłości ponownego naruszania prywatności***

Komisja Europejska:
W swoim przemówieniu na lipcowej sesji plenarnej Franco Frattini, komisarz ds. sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa, stwierdził, że Komisja Europejska – dysponując jedynie połowicznymi informacjami w omawianej sprawie – wystąpiła z wnioskiem o dodatkowe sprawozdania w sprawie sposobu, w jaki władze amerykańskie uzyskały dostęp do danych o transakcjach finansowych dokonywanych przez SWIFT.
Ponieważ to przede wszystkim władze krajowe są odpowiedzialne za odpowiednie stosowanie zasad w zakresie ochrony danych, konieczne jest, by podjęły one wszelkie działania niezbędne do zagwarantowania, że ustawodawstwo krajowe dotyczące ochrony danych będzie właściwie stosowane i ściśle egzekwowane. Jeżeli dalszy bieg wydarzeń w sprawie SWIFT potwierdzi brak poszanowania zasad stosowanych w tej dziedzinie, Komisja powinna w pełni wykorzystać swe kompetencje wynikające z traktatów.

CELEM PRZESŁUCHANIA JEST OKREŚLENIE:

- ***czy Komisja była informowana o przekazywaniu danych? Jeśli nie, to kiedy i w jaki sposób się o tym dowiedziała?***
- ***jakie, zdaniem Komisji, należy podjąć kroki, jeżeli trwające obecnie dochodzenie potwierdzi, że władze nie działały zgodnie z obowiązującymi zasadami?***
- ***czy istnieje konieczność dokonania oceny odpowiedniego prawodawstwa UE dotyczącego walki z terroryzmem pod kątem efektywności, potrzeb, proporcjonalności i poszanowania praw podstawowych.***

Władze odpowiedzialne za ochronę danych
Unia Europejska opiera się na zasadzie państwa prawnego, a zatem przekazywanie danych osobowych do krajów trzecich podlega prawodawstwu w zakresie ochrony danych na szczeblu krajowym i europejskim. Dlatego też ze względów bezpieczeństwa na każdy transfer musi zostać **z zasady** wydana zgoda władz sądowych, a wszelkie odstępstwa od tej zasady muszą być proporcjonalne i oparte na prawie lub umowie międzynarodowej.

Europejski Inspektor Ochrony Danych:

Europejski Inspektor Ochrony Danych powinien sprawdzić, czy zgodnie z obowiązującymi przepisami UE EBC był „zobowiązany zareagować" na ewentualne naruszenie ochrony danych, o którym uzyskał informacje.

CELEM PRZESŁUCHANIA JEST OKREŚLENIE:

- ***czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 45/2001 EBC był zobowiązany zareagować na ewentualne naruszenie ochrony danych, o którym uzyskał informacje***

Grupa robocza powołana na mocy art. 29 dyrektywy 95/46/WE w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych

Z tego powodu na mocy art. 29 utworzona została grupa robocza ds. ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych.

CELEM PRZESŁUCHANIA JEST OKREŚLENIE:

- ***kiedy po raz pierwszy grupa robocza 29 została poinformowana o przetwarzaniu przez SWIFT danych na prośbę władz amerykańskich***
- ***jeżeli grupa robocza 29 nie wiedziała o przetwarzaniu danych, czy uważa ona, że informacja taka powinna zostać przekazana z EBC do Komisji, biorąc pod uwagę jej rolę w ochronie osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych***
- ***czy na szczeblu krajowym istnieje luka prawna i czy prawo wspólnotowe w zakresie ochrony danych obejmuje również banki centralne***
- ***jakie dalsze środki należy podjąć***

ZAŁĄCZNIK

Sekretariat ds. przesłuchania:

Osoba odpowiedzialna	Telefon	Adres	Adres elektroniczny
Martina SUDOVA (Administrator)	(32.2) 283 1476	Parlament Europejski Rue Wiertz 60 RMD 01J040 B-1047 Bruksela	ip-libe @europarl.europa.eu ip-econ @europarl.europa.eu
Philippe TROUSSARD (Administrator)	(32.2) 283 2558	Parlament Europejski Rue Wiertz 60 ATR 00K029 B-1047 Bruksela	
Ryszard DE GROOT (Asystent)	(32.2) 284 0795	Parlament Europejski Rue Wiertz 60 RMD 01J036 B-1047 Bruksela	
Maria LAZAROVA (Sekretarz)	(32.2) 283 2389	Parlament Europejski Rue Wiertz 60 RMD 01J044 B-1047 Bruksela	

Ważny komunikat dla osób chcących uczestniczyć w przesłuchaniu

Seminarium to jest otwarte dla publiczności. Jednak ze względów bezpieczeństwa uczestnicy, którzy nie posiadają przepustki do Parlamentu Europejskiego, muszą uzyskać ją z wyprzedzeniem. Osoby chcące otrzymać przepustkę proszone są o kontakt z sekretariatem ds. przesłuchania do dnia 28 września 2006 r.

Zapewnione zostanie tłumaczenie symultaniczne na 12 języków (EN, FR, DE, IT, ES, NL, EL, HU, DA, SV, FI, PL)